

Til lovforslag nr. L 79. Betænkning afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 6. november 1981

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af konsum-is

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og haft samråd med ministeren for skatter og afgifter, der tillige har besvaret spørgsmål skriftligt.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra følgende:

Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark,
Grosserer-Societetet,
Industrirådet,
Iskremindustriens Sammenslutning og
Metal – Lyngby.

Som bilag til betænkningen er optrykt henvendelsen fra Iskremindustriens Sammenslutning.

Der er af ministeren for skatter og afgifter stillet nedenstående ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et *flertal* (socialdemokratiets, det radikale venstres og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren for skatter og afgifter stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet finder, at den »afgiftspakke«, hvori lovforslaget indgår, er udtryk for en forfejlet og opgivende økonomisk politik. Hensigten er angiveligt at styrke statsfinansierne med 1,4 mia kr. i 1982 og 2 mia kr. i de efterfølgende år – men som det klart er fremgået af udvalgsbehandlingen, vil afgifterne ikke få denne provenuvirkning. Der vil blive tale om et væsentligt lavere provenu, og dertil skal så medregnes de øgede udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse som følge af

den stigning i ledigheden, der forårsages af afgiftsforhøjelserne.

Det er i den aktuelle økonomiske situation forkert at forhøje skatter og afgifter. Det kan kun forstærke de depressive tendenser i økonomien. I stedet bør der gennemføres offentlige besparelser, som kan give plads for strategiske skattelettelser samtidig med, at statsfinansierne styrkes.

En række af de foreslåede afgiftsforhøjelser vil herudover have specielt skadelige virkninger – eller vil være umulige at administrere – og tanken om at indeksregulere en række afgifter vil være inflationsfremmende og dermed direkte skadelig for bestræbelser på at forbedre den økonomiske balance. Samtidig betyder en sådan indeksregulering, at folketinget begrænser sin indflydelse på anvendelsen af de økonomisk-politiske instrumenter.

Et *andet mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling med de af ministeren for skatter og afgifter stillede ændringsforslag.

Som det fremgår af det som bilag optrykte brev af 3. november 1981 fra Iskremindustriens Sammenslutning taler væsentlige argumenter for ikke at forhøje isafgiften.

Samfundsøkonomisk er der ikke modhensyn, idet folketingsflertallets mangel på indsigt, mod og dygtighed fører Danmark ud i katastrofen med eksprestogsfart. Det gælder også, selv om folketinget vedtager forligspartiernes forslag.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet anser det for at være en fundamental misforståelse at gennemføre afgiftsforhøjelser på nuværende tidspunkt. Det kan kun bidrage til en forhøjelse af den rekordstore arbejdsløshed uden at hjælpe noget i øvrigt. Det, der er behov for, er det stik modsatte, nemlig en indsats til bekæmpelse af arbejdsløsheden. Dertil kommer, at fagbevægelsen med rette må anse afgiftsforhøjelserne for et løftebrud på baggrund af, at den viste stor tilbageholdenhed under overenskomstforhandlingerne i foråret netop for at undgå nye skatte- og afgiftsforhøjelser.

Et fjerde mindretal (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) indstiller det foreliggende lovforslag til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil i denne forbindelse gerne give udtryk for, at den foreliggende lovbuket og det foreliggende lovforslag ikke løser landets statsfinansielle problemer. Mindretallet vil videre gerne give udtryk for, at det ikke forekommer særligt hensigtsmæssigt i den foreliggende konjunktursituation at foretage nogen stramning af beskatningen, og vil endvidere pege på det ønskelige i, at der i stedet for burde gennemføres socialt ansvarlige besparelser. Videre vil mindretallet gerne pege på, at det i den nuværende situation er helt afgørende, at Danmark opnår en forbedring af sin konkurrencemæssige stilling over for udlandet, hvorfor Danmarks retsforbund må anbefale en ændring af regeringens valutapolitik derhen, at Danmark melder sig ud af EMSen og går over til en fri fastsættelse af kronens værdi over for fremmede valutaer.

Mindretallet finder det i øvrigt ikke særligt hensigtsmæssigt, at regeringen foreslår skatteforhøjelser, som skal træde i kraft samtidig med, at løfteparagraffen igen træder i kraft.

Bakholt (S) Camre (S) Erenbjerg (S) Hans Hækkerup (S) Egon Jensen (S)

Stavad (S) Tastesen (S) fmd. Bernhard Baunsgaard (RV) Ellemann-Jensen (V)

Anders Poulsen (V) Hagen Hagensen (KF) nfmd. Gammelgaard (KF) Bollmann (CD)

Rahbæk Møller (SF) Flygaard (DR) Glistrup (FP) Ove Jensen (FP)

Partierne VS og KrF havde ikke medlemmer i udvalget.

Det vil efter Danmarks retsforbunds opfattelse betyde en yderligere tilskyndelse til et yderligere lønpres på et tidspunkt, hvor det just ikke forekommer netop at være det, som vi har mest behov for.

Ændringsforslag

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Ellemann-Jensen (V), Anders Poulsen (V), Gammelgaard (KF), Hagen Hagensen (KF), Rahbæk Møller (SF) og Flygaard (DR)):

Til § 2

1) I *stk. 1* ændres »00. november 1981« til: »1. januar 1982«, og i *stk. 2* ændres »fra den 1. juli 1982« til: »efter lovens ikrafttræden«.

Til § 3

2) Paragraffen udgår.

Bemærkninger

Til nr. 1

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 1982, og at forhøjelsen pr. 1. juli får virkning fra 1. januar 1982. Den fremrykkede ikrafttræden af forhøjelsen af afgiften pr. 1. juli 1982 vil skønsmæssigt indbringe et merprovenu i 1982 på ca. 5 mill. kr.

Til nr. 2

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 1.

ISKREMINDUSTRIENS SAMMENSLUTNING

Bilag

København, den 3. november 1981

Til medlemmerne af Folketingets skatte- og afgiftsudvalg

Iskremindustriens Sammenslutning tillader sig hermed i anledning af det fremsatte lovforslag om forbrugsafgifter, og herunder forslaget om forhøjelse af afgiften på konsumis, at rette henvendelse til udvalgets medlemmer, med henblik på at redegøre for, hvilke problemer en afgiftsforhøjelse vil medføre for branchen.

Afgiften der oprindeligt blev indført pr. 1. januar 1947, udgjorde på daværende tidspunkt 50 øre pr. liter, og blev indført med det formål at skaffe dækning for en del af udgiften til en særlig prisordning for landbrugsvarer, som blev gennemført i august 1946. Baggrunden for afgiftens indførelse var således en intern regulering mellem landbrugsvarer, men uanset at denne særlige prisordning på et senere tidspunkt blev udviklet, forblev iskremafgiften fastholdt, og i 1955 blev afgiften yderligere forhøjet med 50 øre, til 1 kr. pr. liter. I 1962 blev afgiften forhøjet endnu en gang til 1,45 kr. pr. liter, idet de 45 øre på daværende tidspunkt blev pålagt i forbindelse med gennemførelsen af loven om almindelig omsætningsafgift, hvor der i stedet for oms på konsumis blev pålagt de 45 øre pr. liter i statsafgift.

Til trods for at den almindelige omsætningsafgift i 1967 blev afløst af en merværdiafgift, blev det oprindeligt indregnede provenu af omsætningsafgiften bevaret, således at konsumis i dag er pålagt såvel en afgift på 1,45 kr. pr. liter som den fulde merværdiafgift.

Da konsumisafgiften er indført etapevis med forskellige motiveringer som ikke længere er gældende, har Iskremindustriens Sammenslutning ved forskellige lejligheder ansøgt om afgiftsfritagelse, hvilket dog ikke er imødekommet. Til trods for at konsumisafgiften ikke har været forhøjet igennem en længere årrække, er den nuværende afgift blevet en stadig stigende belastning for afsætningen af iskrem i forhold til konkurre-

rende levnedsmidler. Det kan i den forbindelse nævnes, at i årene fra 1960-1970, hvor iskrem stadig var ret enerådende på dessertmarkedet, steg salget fra 17 mill. liter til 35 mill. liter pr. år.

I 10-året fra 1970-1980 er salget derimod kun steget fra 35 mill. liter til 40,5 mill. liter, og specielt i de seneste år er der konstateret en vigende tendens i salgsudviklingen. Baggrunden herfor skyldes først og fremmest, at iskrem i dag må konkurrere med forskellige serveringsfærdige desserter og specielt i konkurrencen med andre mejeriprodukter som er opstået og udviklet i de seneste 10 år.

Uanset at sammensætningen af konsumis er identisk med en række andre mejeriprodukter, bliver konsumis pålagt såvel afgift som den fulde merværdiafgift. Dette produkt skal heroverfor konkurrere med yoghurt, flødecreme, milk-shake, fromager, portionsdesserter m. v., alle produkter som er fritaget for afgift, men som yderligere for en rækkes vedkommende er tilskudsberettigede på baggrund af tilskudsordningen til reduktion af forbrugerpriserne på mejeriprodukter.

Disse ulige konkurrenceforhold har medført at konsumissalget er stagneret, hvorimod salget af eksempelvis smagssatte yoghurtprodukter er steget med 450 pct. i de sidste 10 år.

Prismæssigt vil de foreslåede afgiftsforhøjelser af konsumisafgiften medføre at 1 liter husholdningsis vil blive pålagt et samlet afgiftstryk på 40 pct. af engrosprisen, hvilket skal ses over for en mælkedessert, som både er fritaget for afgift, og som herudover får et tilskud svarende til den gældende momssats.

Det kan yderligere oplyses over for udvalgets medlemmer, at afgift på konsumis ikke kendes i andre europæiske lande, og selv om konsumisafgiften måske kun har haft en medvirkende årsag til at salget af konsumis ikke har vist en kraftigere udvikling i Danmark, skal der dog gøres opmærksom på, at

Bilag til bet. o. lovf. vedr. afgift af konsum-is

salgstigningen har været langt kraftigere i en række europæiske lande, jfr. følgende oversigt:

Frankrig	56
Vesttyskland	39
England	10
Beneluxlandene	17

Udviklingen i iskremsforbruget 1972-80

	Forbrugs- stigning pr. indbygger i pct.
Danmark	11
Sverige	71
Norge	31
Finland	28

På baggrund af ovenstående synspunkter, vil vi fra brancheforeningens side anmode udvalget om at man fritager konsumis for den foreslåede afgiftsforhøjelse, idet det efter branchens opfattelse vil medføre at afsætnin-gen af konsumis vil miste yderligere terræn i forhold til konkurrerende produkter, med en direkte afsætningsmæssig tilbagegang til følge.

P. f. v.

J. MALTHA RASMUSSEN